

De krachtproef

IN 1907 stonden de Driebond en de Entente tegenover elkaar. Gans Europa proclameerde de vrede maar smeedde wapens. Men moest blind wezen om niet te zien dat de oorlog vroeg of laat zou losbarsten. In afwachting van de onvermijdelijke ramp, observeerden de twee blokken elkaar en trachtten elkaars macht te meten. Wie van de twee was het sterkst? Zeven jaar lang stelde men die vraag en nu en dan werd er een steekproef gehouden, een « Kraftprobe » zegden de Duitsers. Het zou verkeerd aflopen...

TURKIJE

OP 23 juli 1908 brak er te Saloniki een revolutie uit. Ze werd geleid door de Turkse hervormingspartij. Sultan Abdoel Hamid II deed alsof hij zich bij de feiten neerlei, maar trachtte de absolute macht te handhaven. Elke samenzwering werd door hem in het bloed gesmoord en hij kreeg de bijnaam **Bloody Sultan**. Ten slotte werd hij door de Jong-Turkse hervormingsbeweging gedwongen af te treden en vervangen door Mohammed V. Dat was het begin van een hele omwenteling. Griekenland eiste Kreta op, Oostenrijk annexeerde Bosnië-Herzegovina, Prins Ferdinand van Bulgarije riep zich tot koning uit. De sultan moest zich bij de feiten neerleggen en de Entente eveneens, zij het dan ook met tegenzin.

AGADIR

HET incident van Agadir was zeer ernstig. Gans Europa hield de adem in. Wat zou Frankrijk doen? Indien het zijn koelbloedigheid verloor, dan was het oorlog. Maar Frankrijk bleef kalm. « Le Petit Parisien », een geïllustreerd tijdschrift publiceerde de tekening van een kleine Franse soldaat die lacht bij de bedreigingen van een grote witte kruiser en daarbij deze tekst: « Ik ben niet bang! » Maar dat was helemaal niet waar. Iedereen was bang.

ONDER-HANDELINGEN

GEDURENDE vier maanden werd er onderhandeld door de Duitse staatssekretaris von Kiderlen-Waechter en de Franse ambassadeur te Berlijn, Jules Cambon. Na heel wat moeilijkheden werd er op 4 november een akkoord bereikt: Duitsland kreeg twee stukken van Frans-Kongo, twee stukken die Duits Kameroen verlengden tot aan de grens van Belgisch Kongo en de Franse kolonie in drie stukken sneed. En in ruil daarvoor erkende Duitsland het Frans protectoraat over Marokko.

MAROKKO

IN maart 1911 brak er in de stad Fez een opstand uit tegen de sultan van Marokko Moelay-Hafid. De Europeanen voelden zich bedreigd en op 4 mei bezetten de Franse troepen de stad. Duitsland beschuldigde Frankrijk er van het pakt van Algesiras te hebben geschonden. En op 1 juli verscheen de Duitse kruiser « Panther » voor de haven van Agadir. Zou hij schieten of zou hij niet schieten?

LIBIE

DE territoria Libië, Cyrenaica en Tripolitanië waren afhankelijk van Turkije. Onder het voorwendsel dat de Italiaanse kolonisten aldaar slecht behandeld werden, bezette Italië op 28 september 1911 Tripoli. De Italiaans-Turkse oorlog duurde meer dan een jaar en eindigde met het verdrag van Lausanne, waarbij de Italiaanse overwinning werd aanvaard over de kuststrook die liep van Tunesië tot Egypte. Totaal: drie krachtproeven en drie successen voor de Driebond. Een vierde krachtproef zou volgen...